

Ne, lažnik pa res nočem biti!

1. Junaštvo.

Ko ste čitali gornji naslov, ste morda jeli zmajevati s svojo mlado glavico, češ: prava reč je to, če kdo reče, da noče biti nikdar lažnik; i, saj se to samo ob sebi razume, da se ne smemo lagati, — in pa, ali je k temu treba kakega junaštva? Prav pravite: samo ob sebi je razumno, da se ne smemo lagati. Tako govoré vsi povprek, a lažejo pa se vendarle premnogi! Vsi pravijo, kako je laž grda in ostudna, dokler gledajo in poslušajo, kako se lažejo drugi; a sami se pa vendarle nočejo ogibati grde laži vselej in povsod.

Pa tudi to mi hočete utajiti, da je kaj posebnega, če se kdo nikoli ne laže, da je to pravo junaštvo. A ko bi vi tako poznali svet, kakor ga jaz, bi drugače govorili; ko bi vedeli, kako malo je tako plemenitih ljudi, kateri se še nikdar niso zlagali, bi drugače sodili. Le poslušajte zgodbo, katero sem vam za danes namenil, in izprevideli boste, da je večkrat res treba mučeniškega junaštva, če se kdo noče nikdar zlagati.

Minulo je že 125 let od takrat, ko so na Tirolskem v smrt obsodili neko deklino, ker je kradla in celo umorila nekoga. Kakor vselej ob taki priliki, je bilo tudi takrat na morišču veliko radovednih gledalcev. Med njimi je bil tudi mož poštenjak, po imenu Peter Majer. Ko pride domov in se preobleče, sede k peči na klop, pokliče k sebi svojega malega sinčka Peterčka ter mu pripoveduje, kaj se je danes strašnega zgodilo, kako so odsekali glavo neki nesrečni deklini zato, ker je kradla in celo umorila nekega človeka. Potlej pa pristavi z resnobnim glasom: „Pa li veš, Peterček, kako je tako daleč zabredlo to dekle? Čakaj, ti jaz povem. Zato je ta mlada zlobnica tako strašno zabredla, ker se je zmiraj lagala in se ni hotela poboljšati. Kdor se laže, je kmalu pripravljen tudi za tatvino; kdor pa krade, ta pride lahko celo do moritve. Zapomni si to!“ Nato ga prime za roko in pelje pred razpelo, ki je

viselo na steni, ter pravi: „Obljubi Temu-le tu gori in meni, dečko, da se ne boš nikdar lagal, prav nikdar!“ — Peterček odgovori: „Da, oče, obljubim, nikoli se nočem zlagati, prav nikoli!“

Blagi Peterček je vrlo dobro izpolnjeval svojo obljubo, čeravno je bilo včasih jako težko. Posebno huda poskušnja je bila v zadnji francoski vojski v začetku ravnokar minolega stoletja, o kateri tudi še naši stari ljudje vedó pripovedovati marsikaj zanimivega.

Ko je bil Peterček odrastel, je bil namreč neustrašen junak in se je boril na čelu svojih vrlih tovarišev zoper tujce za domovino in svojega ljubljenega cesarja Franca. Ko je bilo že vse zgubljeno, je le še ponovil napad, čeravno so bili Francozi izdali povelje, da morajo vsi Tirolci odložiti orožje.

Uklenejo ga torej in odvedejo v Bolzan (Bozen) v ječo ter ga obsodijo v smrt.

Ko to izvé njegova blaga žena, hiti v velikem strahu v Bolzan, in si vse prizadene, da bi izprosila možu pomiloščenje. Obrne se najprej do poveljnikove žene, ki je znala nemški, in jo za božjo voljo prosi, naj se usmili ubogih otročičev, saj gospa pač zna presoditi in ceniti grozovito izgubo itd.

Res so prošnje toliko izdale, da se je ustavila smrtna obsodba in na novo pričela preiskava. Ob tej preiskavi se je svetovalo vrlemu Tirolcu, naj le reče, da ni še vedel za prepoved in se zato še dalje bojeval. Že je bilo napisano oproščenje in drugega nič kakor še podpisal bi bil ono izjavo, da ni vedel za prepoved, in vesel bi bil hitel domov. Hud dušni boj je nastal za blagega moža. Jokali so otroci in žena, prosila ga je poveljnikova gospa, prigovarjal mu poveljnik. A vrli Peter ostane nepremagljiv in odgovarja junaško: „Jaz sem katoličan in se ne lažem. Nikdar nikoli si ne bom z lažjo odkupljal življenja. Bral sem tisti papir, a se nisem zmenil zanj in se dalje boril. To je resnica in pri tem ostanem!“ Nato je bil vnovič obsojen in umorjen 20. februarja 1810.

Preteklo leto so temu značajnemu junaku Tirolci postavili krasen kamenit spomenik na trgu pred cerkvijo v Bolzanu; zgorej se vidi Jezus na križu, nekoliko

nižje pa Peter Majer, ki se med svojci brani laži ter si tako nakoplje smrtno obsodbo. Vi pa, mladi čitatelji, postavite mu spomenik v svojem srcu z dobrim sklepom, ki bodi še trdnejši nego kamen: „Ne, lagati se pa res nočem nikoli, nikdar!“

Maričina punčika.

(Zapisal P. P.)

Ali ste že videli tako punčiko, ki ima porcelanasto glavico, pa se vendar-le smehlja, kot bi bila popolnoma živa? Če je še niste, pogledjte jo tukajle na sliki: ono srednjo z avbico na glavi. To je Maričina punčika.

Lepa je bila ta punčika, ko je bila nova. A sedaj je ta punčika že stara; zakaj oče so jo bili kupili Marici ob lanskem semnju — in tega je že dolgo. Zato se ne čudite, da se porcelanasta glavica sumljivo zamaje, kadar péstuje Marica preveč nemarno.

Tonček, nje bratec, ki ga tudi vidite na sliki, celo trdi, da se punčikina glavica drži samo še za drobno žico, in da bo odpadla ob prvi priliki — toda Marica temu odločno oporeka, in ker se ji Tonček posmehuje, je huda in se jezi radi tega. . .

In glejte: danes se je z Maričino punčiko prime-rilo nekaj posebnega.

Ali vidite sliko? Tonček in Marica gledata skozi okno. Marica pestuje punčiko. In potem pride še Turinček vmes. Svojo drobno glavico je pomolil, da bi tudi on kaj videl. In ob tem se je z gobčkom tako nerodno zadel punčikine glavice, da se je ta sumljivo zazibala na žici in da se je Tonček glasno zakrohotal.

Kaj pa Marica?

Marico popade jeza in udari Turinčka enkrat, dvakrat . . . in pri tem ne pazi na punčiko, ki maje z glavico — — —